

**МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
БИОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра зоологии**

ШАВНЁВА
Анна Павловна

**ДЕНДРОБИОНТНЫЕ МИНИРУЮЩИЕ,
ГАЛЛООБРАЗУЮЩИЕ И СКРЫТОЖИВУЩИЕ
ЧЛЕНИСТОНОГИЕ ФИТОФАГИ – ВРЕДИТЕЛИ
ДЕКОРАТИВНЫХ ДРЕВЕСНЫХ РАСТЕНИЙ
РЕКРЕАЦИОННЫХ ЗОН Г. МИНСКА**

Аннотация к дипломной работе

Научный руководитель:
кандидат биологических наук
доцент кафедры зоологии
Ф.В. Сауткин

Допущена к защите
«___» _____ 2024 г.
Зав. Кафедрой зоологии

Доктор биологических наук,
профессор
_____ С.В. Буга

Минск, 2024

РЕФЕРАТ

Дипломная работа 82 страниц, 22 рисунков, 11 таблиц, 96 литературных источников, 2 приложения.

ДЕНДРОБИОНТНЫЕ МИНИРУЮЩИЕ, ГАЛЛООБРАЗУЮЩИЕ И СКРЫТОЖИВУЩИЕ ЧЛЕНИСТОНОГИЕ ФИТОФАГИ – ВРЕДИТЕЛИ ДЕКОРАТИВНЫХ ДРЕВЕСНЫХ РАСТЕНИЙ РЕКРЕАЦИОННЫХ ЗОН Г. МИНСКА.

Объект исследования: дендробионтные минирующие, галлообразующие и скрытоживущие членистоногие фитофаги.

Цель: установление таксономического состава и выявление показателей встречаемости, а также аспектов хозяйственной значимости в качестве вредителей эндобионтных и скрытоживущих членистоногих-фитофагов, развивающихся на древесных растениях в условиях рекреационных зон г. Минска.

Методы исследования: визуальный поиск, осмотр и ручной сбор материала, фотографирование, гербаризация листовых пластинок с повреждениями, идентификация материала, оценка поврежденности и заселенности растений фитофагами, анализ полученных данных.

Комплекс скрытоживущих и эндобионтных (минирующих и галлообразующих) членистоногих фитофагов, повреждающих древесные растения в условиях декоративных зеленых насаждений парков г. Минска насчитывает, по меньшей мере, 39 видов вредителей декоративных растений, принадлежащих к 21 родам, 9 семействам, 5 отрядам, 2 классам.

К видам с высоким уровнем вредоносности и высокой встречаемостью в условиях зеленых насаждений парков г. Минска по результатам исследований можно отнести 10 видов членистоногих: липовый галловый клещ (*Eriophyes tiliae* (Pagenstecher, 1857)), головчатый клещ (*Vasates quadripedes* (Shimer, 1869)), каштановая минирующая моль (*Cameraria ohridella* (Deschka & Dimic, 1986)), липовая моль-пестрянка (*Phyllonorycter issikii* (Kumata, 1963)), моль-пестрянка дуболистная (*Ph. quercifoliella* (Zeller, 1839)), *Ph. nicellii* (Stainton, 1851), тополевая моль-пестрянка (*Ph. populifoliella* (Treitschke, 1833)), ивовый листовой клещ (*Aculus tetanothrix* (Nalepa, 1889)), кружковая моль-минер (*Leucoptera malifoliella* (O. Costa, 1836)) и липовая тля (*Eucallipterus tiliae* (Linnaeus, 1785)).

РЭФЕРАТ

Дыпломная праца 82 старонак, 22 малюнкаў, 11 табліц, 96 літаратурных крыніц, 2 дадатку.

ДЭНДРАБІЯНТНЫЯ МІНІРУЮЧЫЯ, ГАЛАЎТВОРНЫЯ І СХОВАЛЬНЫЯ ЧЛЕНІСТАНОГІЯ ФІТАФАГІ – ШКОДНІКІ ДЭКАРАЦЫЎНЫХ ДРАЎНЯНЫХ РАСЛІН РЭКРЭАЦЫЙНЫХ ЗОН Г.МІНСКА.

Аб'ект даследавання: дэндрабіянтныя мініруючыя, галаўтваральныя і скрытажывучыя членістаногія фітафагі.

Мэта: устанаўленне таксанамічнага складу і выяўленне паказчыкаў сустрэкаемасці, а таксама аспектаў гаспадарчай значнасці ў якасці шкоднікаў эндабіёнтных і скрытажывучых членістаногіх-фітафагаў, якія развіваюцца на драўняных раслінах ва ўмовах рэкрэацыйных зон г. Мінска.

Метады даследавання: візуальны пошук, агляд і ручны збор матэрыялу, фатаграфаванне, гербарызацыя ліставых пласцінак з пашкоджаннямі, ідэнтыфікацыя матэрыялу, ацэнка пашкоджанасці і заселенасці раслін фітафагамі, аналіз атрыманых дадзеных.

Комплекс скрытажывучых і эндабіёнтных (мініруючых і галаўтваральных) членістаногіх фітафагаў, якія пашкоджваюць драўняныя расліны ва ўмовах дэкаратыўных зялёных насаджэнняў паркаў г. Мінска налічвае, сама меней, 39 відаў шкоднікаў дэкаратыўных раслін, якія належаць да 21 родаў, 9 сямействаў, 5 атрадаў, 2 класам.

Да відаў з высокім узроўнем шкоднасці і высокай сустрэкаемасцю ва ўмовах зялёных насаджэнняў паркаў г. Мінска па выніках даследаванняў можна аднесці 10 відаў членістаногіх: ліпавы галавы клешч (*Eriophyes tiliae* (Pagenstecher, 1857)), галаўчаты клешч (*Vasates quadripedes* (Shimer, 1869)), каштанавая мініруючая моль (*Cameraria ohridella* (Deschka & Dimic, 1986)), ліпавая моль-пярэсцянка (*Phyllonorycter issikii* (Kumata, 1963)), моль-пярэсцянка дубалістая (*Phyllonorycter quercifoliella* (Zeller, 1986)). *Phyllonorycter nicellii* (Stainton, 1851), топалевая моль-пярэсцянка (*Phyllonorycter populifoliella* (Treitschke, 1833)), лазовы ліставы клешч (*Aculus tetanothrix* (Nalepa, 1889)), гуртковая моль-мінёр (*Leucoptera malifoliella* (O. Costa, 1836)) і ліпавая тля (*Eucallipterus tiliae* (Linnaeus, 1785)).

ABSTRACT

Diploma work with 82 pages, 22 figures, 11 tables, 96 literary sources, 2 appendices.

DENDROBIONT MINING, GALL-FORMING AND LATENT ARTHROPOD PHYTOPHAGES - PESTS OF ORNAMENTAL WOODY PLANTS OF RECREATIONAL ZONES OF MINSK.

The object of research: dendrobiont mining, gall-forming and latent arthropod phytophages.

Objective: to establish the taxonomic composition and identify indicators of occurrence, as well as aspects of economic significance as pests of endobiont and latent arthropods-phytophages developing on woody plants in the conditions of recreational zones of Minsk.

Research methods: visual search, inspection and manual collection of material, photographing, herbarization of leaf blades with damage, identification of material, assessment of damage and population of plants with phytophages, analysis of the data obtained.

The complex of latent and endobiont (mining and gall-forming) arthropod phytophages that damage woody plants in the conditions of decorative green spaces of parks in Minsk includes at least 39 species of pests of ornamental plants belonging to 21 genera, 9 families, 5 orders, 2 classes.

According to the research results, 10 species of arthropods can be classified as species with a high level of harmfulness and high occurrence in the green spaces of parks in Minsk: linden gall mite (*Eriophyes tiliae* (Pagenstecher, 1857)), capitate mite (*Vasates quadripedes* (Shimer, 1869)), chestnut mining moth (*Cameraria ohridella* (Deschka & Dimic, 1986)), linden moths (*Phyllonorycter issikii* (Kumata, 1963)), oak moths (*Phyllonorycter quercifoliella* (Zeller, 1839)), (*Phyllonorycter nicellii* (Stainton, 1851)), poplar moths (*Phyllonorycter populifoliella* (Treitschke, 1833)), willow leaf mite (*Aculus tetanothrix* (Nalepa, 1889)), circle moth-miner (*Leucoptera malifoliella* (O. Costa, 1836)) and linden aphid (*Eucallipterus tiliae* (Linnaeus, 1785)).